

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประชาชนหันมาสนใจในเรื่องการลงทุนมากขึ้น นอกเหนือจากการออมเงินไว้ในธนาคาร เนื่องจากผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีค่าต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อ ทำให้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงมีค่าติดลบ นั่นหมายถึงคนฝากเงินในธนาคารจะมีอำนาจในการซื้อลดลง เนื่องจากสินค้าในท้องตลาดมีราคาสูงขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนในเงินฝาก ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1

ผลตอบแทนจากการฝากเงินในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

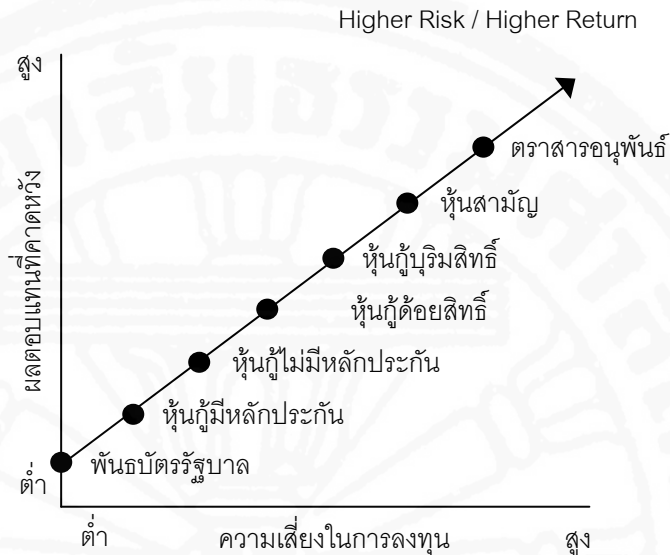
ปี	เงินเฟ้อ (%) (A)	เงินฝากออมทรัพย์ (%) (B)	ผลตอบแทนสุทธิ(%) (B-A)	เงินฝากประจำ 1 ปี (%) (C)	ผลตอบแทนสุทธิ(%) (C-A)
2543	1.40	2.50	1.10	3.50	2.10
2544	0.70	1.75	1.05	3.00	2.30
2545	1.60	1.50	-0.10	2.00	0.40
2546	1.80	0.75	-1.05	1.00	-0.80
2547	2.90	0.75	-2.15	1.00	-1.90
2548	5.80	0.75	-5.05	3.25	-2.55
2549	3.50	0.75	-2.75	2.25	-1.25
2550	3.20	0.75	-2.45	2.25	-0.95
2551	0.40	0.75	0.35	1.75	1.35
2552	3.50	0.50	-3.00	0.75	-2.75
เฉลี่ย	2.48	1.08	-1.41	2.08	-0.41

ที่มา : www.bot.or.th

โดยในปัจจุบันมีเครื่องมือทางการเงินที่หลากหลายให้นักลงทุนเลือกใช้ทั้งในตลาดตราสารทุน และตลาดตราสารหนี้ ซึ่งขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่นักลงทุนต้องการและระดับความเสี่ยงที่นักลงทุนยอมรับได้

ภาพที่ 1.1

การจัดลำดับความเสี่ยงในการลงทุนทางการเงิน

ที่มา : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ นิด้า

จากภาพที่ 1.1 อธิบายได้ว่าหากนักลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนในอัตราที่สูงและสามารถรับความเสี่ยงได้มาก ก็อาจเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงในตลาดตราสารทุน เช่นหุ้นของบริษัทขนาดเล็ก หรือหุ้นบริษัทใหญ่ สำหรับนักลงทุนที่รับความเสี่ยงได้น้อยก็อาจเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำในตลาดตราสารหนี้ เช่น พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

ในปัจจุบันนอกจากการลงทุนในตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้แล้ว นักลงทุนยังหันมาลงทุนในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์มากขึ้น เช่น สินค้าเกษตร น้ำมัน หรือทองคำ เป็นต้น เนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาราคาสินค้าโภคภัณฑ์เหล่านี้มีการปรับตัวของราคาที่สูงขึ้นมาก ทำให้เกิดความต้องการของนักลงทุนในการเข้ามาแสวงหากำไรจากผลต่างของราคาที่สูงขึ้นในปัจจุบันกับราคาขายที่คาดว่าจะสูงขึ้นในอนาคต หนึ่งในสินค้าโภคภัณฑ์ที่คนไทยนิยมและคุ้นเคยมากที่สุดที่จะลงทุนก็คือ ทองคำ

โดยทองคำสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ เช่นใช้เพื่อการบริโภคของบุคคลทั่วไปในฐานะที่เป็นเครื่องประดับในลักษณะของทองคำรูปพรรณ หรือเครื่องประดับที่มีทองคำเป็นส่วนประกอบ หรือใช้เพื่อการออมและการลงทุนทั้งของนักลงทุนสถาบันหรือนักลงทุนรายย่อยในลักษณะของการสะสมทองคำแท่ง เพื่อการออมหรือซื้อขายเก็งกำไร นอกจากนี้แล้วทองคำยังถูกนำมาใช้เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในฐานะทุนสำรอง

ของเงินตราแต่ละประเทศ เพื่อใช้หนุนหลังในการพิมพ์ธนบัตรออกใช้ โดยในประเทศไทย มูลค่าของทองคำในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศมีรายละเอียดดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2
มูลค่าของทองคำในทุนสำรองเงินตรา

ปี พ.ศ.	2548	2549	2550	2551	2552
ปริมาณทองคำ(ตัน)	84	84	84	84	84
มูลค่าทองคำ(ล้านบาท)	56,384	61,035	75,322	81,909	97,900
สัดส่วนทองคำในทุนสำรองเงินตรา(%)	2.64	2.53	2.55	2.11	2.12

ที่มา : www.bot.or.th

โดยในต่างประเทศมีตลาดซื้อขายทองคำอยู่หลายแห่ง เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางให้นักลงทุนสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนทองคำได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ โดยตลาดซื้อขายทองคำที่ได้รับความนิยมที่ได้รับความนิยมมา 6 แห่ง ซึ่งสามารถแสดงดังตารางที่ 1.3

นอกจากทองคำแท่งแล้ว นักลงทุนในต่างประเทศยังมีการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าที่อ้างอิงกับราคาทองคำ (Gold Futures) อีกด้วย ซึ่งในวันครบกำหนดสัญญามีทั้งการส่งมอบกันจริง (Physical Delivery) และชำระเฉพาะส่วนต่างของราคา (Cash Settlement) โดย Gold Futures เป็นตราสารที่มีการซื้อขายกันมายาวนานกว่า 35 ปีแล้วในต่างประเทศ โดยเกิดขึ้นครั้งแรกในตลาด COMEX ประเทศสหรัฐอเมริกาปีค.ศ. 1974 และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในอีกหลายประเทศ จากการค้นคว้าข้อมูลมา Gold Futures ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในตลาด NYMEX ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Gold Futures มีการซื้อขายกันในตลาดนี้เกือบ 24 ชั่วโมง ส่วนตลาดอนุพันธ์ที่ Gold Futures ได้รับความนิยมรองลงมาได้แก่ ตลาด TOCOM ในประเทศญี่ปุ่น ตลาด MCX ในประเทศอินเดีย และตลาด TAIFEX ในประเทศไต้หวัน ดังแสดงในตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.3

ตลาดซื้อขายทองคำที่สำคัญในต่างประเทศ

ประเทศ/ตลาด	Exchange/Over-the-counter(OTC)	วันเริ่มเปิดดำเนินการ	ลักษณะของสัญญา (Contract Specification)	การกำหนดราคา(หน่วยเงิน/น้ำหนักทองคำ)	รูปแบบการซื้อขาย
อังกฤษ/LBM	OTC	ปี 1987	350-430 ทROYออนซ์ ความบริสุทธิ์ 99.5%	ดอลลาร์ สรอ. ต่อทROYออนซ์	การตกลงยินยอมของคู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่าย
สหรัฐอเมริกา/NYMEX(COMEX)	Exchange	31 ธันวาคม 1974	100 ทROYออนซ์ ความบริสุทธิ์ 99.5 %	ดอลลาร์ สรอ. ต่อทROYออนซ์	Continuous open outcry plus electronic trading via ACCESS
ฮ่องกง/CGSE	Exchange	ปี 1918	100 taels ความบริสุทธิ์ 99.0% และ 1 กิโลกรัม ความบริสุทธิ์ 99.99%	ดอลลาร์ฮ่องกง ต่อ taels และดอลลาร์ฮ่องกงต่อกรัม	Open Outcry
อินเดีย/MCX	Exchange	10 พฤศจิกายน 2003	100 กรัมหรือ 1 กิโลกรัม หรือ 3 กิโลกรัม	รูปีต่อ 10 กรัม	คอมพิวเตอร์แบบต่อเนื่อง
ญี่ปุ่น/TOCOM	Exchange	23 มีนาคม 1982	1 กิโล ความบริสุทธิ์ 99.99 %	เยนต่อกรัม	คอมพิวเตอร์แบบต่อเนื่อง
จีน/SGE	Exchange	30 ตุลาคม 2002	50 กรัม 100 กรัม 1 กิโลกรัม และ 3 กิโลกรัม ความบริสุทธิ์ 99.95% และ 99.99%	หยวนต่อกรัม	คอมพิวเตอร์แบบต่อเนื่อง

ที่มา : www.tfex.co.th

ตารางที่ 1.4

ตลาดที่มีปริมาณการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีสินค้าอ้างอิงเป็นกลุ่มโลหะ
สูงที่สุด 20 อันดับแรก

อันดับ	ประเภทของสินค้าอ้างอิง, ตลาดที่ทำการซื้อขาย	ม.ค.-ธ.ค. 2551 (สัญญา)	ม.ค.-ธ.ค. 2550 (สัญญา)	การเปลี่ยนแปลง (%)
1	High Grade Primary Aluminum Futures,LME	48,307,389	40,229,693	20.1
2	Gold Futures, Nymex	38,377,367	25,060,440	53.1
3	Copper Futures, LME	26,507,242	21,420,450	23.7
4	Zinc Futures, SHFE	23,538,897	10,215,449	130.4
5	Copper Futures, SHFE	20,773,258	16,328,011	27.2
6	Special High Grade Zinc Futures, LME	16,120,770	12,556,285	28.4
7	Gold Futures, Tocom	15,163,975	18,203,194	-16.7
8	Aluminum Futures, SHFE	14,788,920	4,823,552	206.6
9	Copper Futures, MCX	14,277,796	15,375,506	-7.1
10	Gold Futures, MCX	14,024,217	7,604,891	84.4

ที่มา www.futuresindustry.org

ตารางที่ 1.4(ต่อ)

ตลาดที่มีปริมาณการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีสินค้าอ้างอิงเป็นกลุ่มโลหะ

สูงที่สุด 20 อันดับแรก

อันดับ	ประเภทของสินค้าอ้างอิง, ตลาดที่ทำการซื้อขาย	ม.ค.-ธ.ค. 2551 (สัญญา)	ม.ค.-ธ.ค. 2550 (สัญญา)	การเปลี่ยนแปลง (%)
11	Silver M Futures, MCX	12,913,443	6,258,376	106.3
12	Silver Futures, MCX	10,972,676	9,183,273	19.5
13	Gold M Futures, MCX	10,027,147	2,735,595	266.5
14	Silver Futures, Nymex	8,917,183	6,817,137	30.8
15	SPDR Gold Shares ETF Options*	8,602,428	NA	
16	Platinum Futures, Tocom	6,940,348	9,169,890	-24.3
17	Standard Lead Futures, LME	6,188,753	4,697,862	31.7
18	Gold Mini Futures, Tocom	5,736,883	455,212	1,160.3
19	NT Dollar Gold Futures, Taifex **	5,314,069	NA	
20	Primary Nickel Futures, LME	5,202,609	3,792,788	37.2

* เริ่มซื้อขายตั้งแต่ June 2008 ที่ multiple US options exchanges

**ตลาดTaifex เริ่มซื้อขาย NT dollar gold futures ตั้งแต่ January 2008

ที่มา www.futuresindustry.org

สำหรับประเทศไทยนั้นปัจจุบันนักลงทุนสามารถซื้อขายทองคำได้ตามร้านขายทองทั่วไป โดยเฉพาะย่านเยาวราช ซึ่งราคาที่ใช้ซื้อขายกันนั้นจะถูกกำหนดโดยสมาคมค้าทองคำ โดยอ้างอิงมาจากราคาทองคำในตลาดโลก นอกจากนั้นแล้วนักลงทุนยังสามารถเลือกลงทุนในกองทุนรวมที่มีการลงทุนในทองคำได้อีกด้วย รวมถึงยังสามารถเข้าลงทุนใน Gold Futures ผ่านตลาดอนุพันธ์ได้อีกทางหนึ่ง และแม้ว่าการซื้อขาย Gold Futures ในประเทศไทยจะเริ่มเปิดการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552 แต่มีนักลงทุนให้ความสนใจในการลงทุนอย่างมาก ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากปริมาณการซื้อขายที่เติบโตขึ้นเป็นอย่างมากดังแสดงในตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5

ปริมาณการซื้อขาย Gold Futures ในตลาดอนุพันธ์ (ก.พ. 52 – พ.ค. 53)

เดือนปี	ปริมาณการซื้อขาย(สัญญา)		มูลค่าการซื้อขาย(ล้านบาท)		ส่วนแบ่งตลาด ของ Gold Futures (%)	อัตราการเติบโตของปริมาณ การซื้อขาย Gold Futures (%)
	Gold Futures	Market	Gold Futures	Market		
Feb-52	6,082	117,850	4,856	36,713	13.23	
Mar-52	14,964	200,038	11,949	64,282	18.59	40.54
Apr-52	12,257	154,672	9,314	52,356	17.79	-4.29
May-52	10,016	224,026	7,720	86,335	8.94	-49.74
Jun-52	18,053	363,935	13,974	154,114	9.07	1.41
Jul-52	14,951	300,017	11,418	123,964	9.21	1.58
Aug-52	16,360	244,098	12,602	107,202	11.76	27.63
Sep-52	23,757	289,603	18,865	136,879	13.78	17.24
Oct-52	37,252	336,254	30,811	160,284	19.22	39.47
Nov-52	80,670	350,043	72,636	185,843	39.08	103.33
Dec-52	77,229	297,026	70,284	167,318	42.01	7.47
Jan-53	67,546	259,949	60,113	142,309	42.24	0.56
Feb-53	79,110	280,178	68,872	152,001	45.31	7.27
Mar-53	46,846	365,026	40,847	184,975	22.08	-51.26
Apr-53	44,694	349,679	39,484	175,014	22.56	2.17
May-53	52,525	296,584	48,897	154,804	31.59	40.01

ที่มา www.tfex.co.th

งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ Gold Futures ไม่ว่าจะเป็นทางด้านของนักลงทุนที่ควรทราบถึงลักษณะที่สำคัญของ Gold Futures และในด้านของผู้ประกอบการธุรกิจนายหน้าซื้อขาย Gold Futures จะได้รับประโยชน์จากการที่จะได้ทราบถึงลักษณะและพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขาย Gold Futures ซึ่งจะทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการวางแผนงาน และนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขคุณภาพในการให้บริการแก่ลูกค้า เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาภาพรวมของตลาด Gold Futures ในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อ

ขาย Gold Futures

1.2.3 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขาย Gold Futures และทองคำแท่ง

1.2.4 เพื่อศึกษาการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนายหน้าซื้อขาย Gold Futures

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขาย Gold Futures โดยเลือกศึกษาเฉพาะนักลงทุนที่เปิดบัญชีซื้อขายสัญญาล่วงหน้ากับโบรกเกอร์แล้วเท่านั้น

1.4 สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขาย Gold Futures

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงภาพรวมของตลาด Gold Futures ในประเทศไทย

1.5.2 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของนักลงทุนในการซื้อขาย Gold Futures และระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนายหน้าซื้อขาย Gold Futures

1.5.3 สามารถนำผลการศึกษาที่ได้รับไปสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับนักลงทุนแต่ละประเภทได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักลงทุนทั่วไปในประเทศไทย หมายถึง นักลงทุนไทยที่เป็นบุคคลธรรมดาลงทุนในตลาดอนุพันธ์ โดยใช้บริการบริษัทนายหน้าต่างๆ

2. บริการ หมายถึง การรับคำสั่งซื้อขาย Gold Futures การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน การทำธุรกรรมต่างๆ เกี่ยวกับ Gold Futures ในตลาดอนุพันธ์

3. โบรกเกอร์หรือนายหน้า (Broker) หมายถึง บริษัทนายหน้าที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขาย Gold Futures และเป็นบริษัทที่ตลาดอนุพันธ์รับเข้าเป็น "บริษัทสมาชิก" ซึ่งทำหน้าที่เป็นนายหน้าซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่นักลงทุนทั่วไป โดยได้รับค่าธรรมเนียมเป็นผลตอบแทน

4. ตลาดอนุพันธ์ หมายถึง ศูนย์กลางการซื้อขายอนุพันธ์เกี่ยวกับตราสารทุน ตราสารหนี้ และสินค้าโภคภัณฑ์ประเภทอื่นๆ ภายใต้พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยมีสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นหน่วยงานกำกับดูแล สินค้าที่สามารถจัดให้มีการซื้อขายได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 คือ ฟิวเจอร์ส (Futures) ออปชั่น (Options) และออปชั่นบนสัญญาฟิวเจอร์ส (Options on Futures) ของสินทรัพย์อ้างอิงประเภทต่าง ๆ

5. เจ้าหน้าที่การตลาด หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ติดต่อชักชวนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนแก่ลูกค้าเพื่อให้เกิดการซื้อขาย Gold Futures

1.7 องค์ประกอบของการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาที่ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในการทำงานวิจัย รวมถึง วัตถุประสงค์ ขอบเขต และสมมติฐานในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา และนิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์

กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดพฤติกรรมของผู้บริโภค ทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล ทฤษฎีการเงินเชิงพฤติกรรม แนวคิดทางด้านความล้มเหลวของตลาด และทฤษฎีการบริการ ตลอดจนนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ

บทที่ 3 ภาพรวมของตลาด Gold Futures ในประเทศไทย

อธิบายถึงความเป็นมาของตราสารอนุพันธ์ ลักษณะของตลาดตราสารอนุพันธ์ โครงสร้างตลาดอนุพันธ์ของไทย โครงสร้างตลาดทองคำและการกำหนดราคาซื้อขายในประเทศไทย และสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า (Gold Futures)

บทที่ 4 วิธีการศึกษาและผลการศึกษา

อธิบายวิธีการศึกษา ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษา กรอบการวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ประมวลผล รวมทั้งแสดงผลการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งด้านลักษณะทั่วไปทางประชากรศาสตร์ของผู้บริโภค พฤติกรรมการลงทุนใน Gold Futures และพฤติกรรมการลงทุนในทองคำแท่ง รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบริษัทนายหน้าซื้อขาย Gold Futures

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา ข้อจำกัดและอุปสรรคในการศึกษาและข้อเสนอแนะของการศึกษา